

چکیده

به منظور ارزیابی اثرات زمان قلمه‌گیری و غلظت‌های مختلف ایندول بوتیریک اسید (IBA) بر توان ریشه‌زایی قلمه‌های کیوی (*Actinidia deliciosa*) رقم هایوارد آزمایشی در قالب طرح فاکتوریل بر پایه‌ی طرح کاملاً تصادفی اجرا گردید. فاکتور اصلی شامل دو زمان قلمه‌گیری (اوایل بهمن و نیمه دوم اسفند) و فاکتور فرعی شامل غلظت‌های ۰ (به‌عنوان شاهد)، ۲۵۰۰، ۵۰۰۰ و ۷۵۰۰ میلی‌گرم در لیتر IBA بود. قلمه‌ها پس از تیمار به مدت ۵ دقیقه با IBA، در محیط کشت پرلیت کشت شده و برخی صفات مرتبط با ریشه‌دهی شامل تعداد ریشه، طول ریشه، وزن تر ریشه، وزن خشک ریشه، درصد ماده خشک ریشه، طول ساقه، وزن تر کالوس، وزن خشک کالوس و تعداد برگ‌س از ۳ ماه مورد ارزیابی قرار گرفت. نتایج نشان داد که قلمه‌های گرفته شده در نیمه دوم اسفند، دارای بیشترین تعداد ریشه، طول ریشه، وزن تر و خشک ریشه بودند، در حالی که قلمه‌های گرفته شده در اوایل بهمن دارای بیشترین ماده خشک ریشه، وزن تر و خشک کالوس و همچنین تعداد برگ بودند. تیمار IBA بطور معنی‌داری صفات مرتبط با ریشه‌زایی را افزایش داد که در این میان غلظت ۲۵۰۰ میلی‌گرم در لیتر مؤثرترین تیمار بود. همچنین مشخص شد که با افزایش غلظت IBA به ۵۰۰۰ و ۷۵۰۰ میلی‌گرم در لیتر اگرچه صفات مرتبط با ریشه‌زایی در مقایسه با شاهد افزایش یافت، اما در مقایسه با تیمار ۲۵۰۰ میلی‌گرم در لیتر، کمتر بود. تیمار ۵۰۰۰ میلی‌گرم در لیتر IBA اگرچه دارای بیشترین وزن تر و خشک کالوس بود، اما ریشه‌زایی کمتری داشت. در مجموع، قلمه‌گیری در نیمه دوم اسفند و تیمار با غلظت ۲۵۰۰ میلی‌گرم در لیتر IBA برای ریشه‌زایی قلمه‌های کیوی رقم هایوارد می‌تواند پیشنهاد گردد.

کلیدواژه‌ها: ایندول بوتیریک اسید، اکسین، تعداد ریشه، ریشه‌زایی، کالوس‌زایی،